

9 czerwca 2017

Prof.
Jerzy Woźnicki

**WYNIKI PRAC KSPSW KRASP:
RAPORT NR 1 i
PROJEKT RAPORTU NR 2**

- I. WPROWADZENIE – PODSTAWOWE INFORMACJE O KSPSW
- II. REZULTATY PRAC KSPSW
 - RAPORT NR 1 „Wstępne analizy, komentarze, opinie i propozycje do Ustawy 2.0.”
 - PROJEKT RAPORTU NR 2 „Wstępne propozycje do Ustawy 2.0: ustrój uczelni”
- III. UWAGI KOŃCOWE

- Komisja ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego została powołana 17 listopada 2016 r. przez Prezydium KRASP na kadencję 2016–2020, w porozumieniu z Radą Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego z udziałem ekspertów delegowanych przez Radę Główną.
- Komisja działa przy wsparciu administracyjnym Fundacji Rektorów Polskich.
- Po okresie niezbędnych przygotowań KSPSW rozpoczęła swoje prace 1 stycznia 2017 r.
- Program działania Komisji został zaakceptowany przez Zgromadzenie Plenarne KRASP

Skład Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP

Przewodniczący Komisji:

Prof. Jerzy Woźnicki

Politechnika Warszawska,
Fundacja Rektorów Polskich

Sekretarz Komisji

Dr Iryna Degtyarova

Fundacja Rektorów Polskich

Członkowie Zespołu Konsultantów:

Prof. Ewa Bagińska

Uniwersytet Gdański

Prof. Witold Stankowski

PWSZ w Oświęcimiu

Prof. Wiesław Banyś

Uniwersytet Śląski

Prof. Krzysztof Szaflarski

Górnośląska Wyższa
Szkoła Handlowa

Prof. Henryk Krawczyk

Politechnika Gdańska

Prof. Marian Szczerek

Rada Główna Nauki i
Szkolnictwa Wyższego

Prof. Zbigniew

Marciniak

Rada Główna Nauki i
Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Wilkin

Uniwersytet Warszawski

Prof. Józef Lubacz

Politechnika Warszawska

Prof. Marcin Pałys

Uniwersytet Warszawski,
Przewodniczący KOiL
KRASP

4

Członkowie Zespołu Redakcyjnego:

Prof. Jerzy Woźnicki
Fundacja Rektorów
Polskich
Przewodniczący
Zespołu Redakcyjnego

**Dr hab. Paweł
Wojciechowski**
Uniwersytet
Warszawski
Sekretarz Zespołu
Redakcyjnego

Dr Iryna Degtyarova
Fundacja Rektorów
Polskich

Mgr Marcin Dokowicz
Uniwersytet im. A.
Mickiewicza w
Poznaniu, RGNiSW

**Dr Tomasz
Jędrzejewski**
Uniwersytet Mikołaja
Kopernika w Toruniu

Mgr Anna Mrozowska
Uniwersytet im. A.
Mickiewicza w
Poznaniu

Zadania KSPSW są logistycznie realizowane i finansowane przez FRP z części budżetu Fundacji pochodzącej z jednorazowych w kadencji 2016–2020, składek uczelni członkowskich przekazanych FRP na zasadach przyjętych i stosowanych przez KRASP (KRePSZ) w poprzednich kadencjach działania Konferencji.

Składamy serdecznie podziękowania za wpłatę składki, której dokonało 65 uczelni spośród 154 uczelni członkowskich KRASP (KRePSZ)

Wpłaty - typy uczelni	
kategoria	Suma
UCZELNIE ARTYSTYCZNE	2,24%
UCZELNIE EKONOMICZNE	3,73%
UCZELNIE MEDYCZNE	4,48%
UCZELNIE NIEPUBLICZNE	7,21%
UCZELNIE PEDAGOGICZNE	5,97%
UCZELNIE PRZYRODNICZE I ROLNICZE	4,98%
UCZELNIE STOWARZYSZONE	0,00%
UCZELNIE TECHNICZNE	31,09%
UCZELNIE TEOLOGICZNE	1,00%
UCZELNIE WOJSKOWE	0,75%
UCZELNIE ZAWODOWE	2,24%
UNIWERSYTETY	34,83%
UCZELNIE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO	1,49%
Suma końcowa	100,00%

- comiesięcznie wyjazdowe posiedzenia zespołu redakcyjnego z możliwością zapraszania ekspertów
- raz na dwa miesiące posiedzenie z udziałem gości w tym Przewodniczącego KRASP
- codzienne prace biura obsługującego Komisję usytuowanego w FRP, która jest operatorem prac Komisji

UWAGI:

1. taka formuła jest niezbędna dla realizacji zadań Komisji ze względu na dużą dynamikę działań MNiSW w sprawach Ustawy 2.0
2. prace Komisji wymagają sporych nakładów finansowych, pomimo tego, że członkowie Komisji nie są wynagradzani
3. osiągnięty stan zgromadzonych środków na finansowanie Komisji w okresie kadencji 2016 – 2020 nie zapewnia zdolności Komisji do realizacji zadań w okresie całej kadencji
4. jest propozycja, żeby uczelnie członkowskie KRASP (KRePSZ) które nie dokonały wpłaty składki w 2016/17 r. uczyniły to w 2018 roku

PLAN I REALIZACJA:

- 4 trzydniowe posiedzenia wyjazdowe zespołu redakcyjnego
- 3 posiedzenia całej Komisji
- codzienna obsługa komisji od strony organizacyjnej – wymiar 0,5–1 etat (komunikacja, edycja i opracowanie tekstów, korespondencja, działania o charakterze technicznym...)

Dotychczasowy rezultat prac Komisji:

- **Raport nr 1** (192 str.) – raport opublikowany i b. wysoko oceniony.
- **Projekt Raportu nr 2** (32 str.) – zaprezentowany RGNiSW, Zgromadzeniu Plenarnemu KRASP, a następnie Raport Nr 2 zostanie ogłoszony publicznie.
- W przygotowaniu **Projekt Raportu nr 3.**

Raport nr 1

**Komisji ds. Strategicznych Problemów
Szkolnictwa Wyższego**

WSTĘPNE ANALIZY, KOMENTARZE, OPINIE I PROPOZYCJE DO USTAWY 2.0

**Praca zbiorowa pod redakcją
Jerzego Woźnickiego**

Warszawa, marzec 2017

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....
2. Wstępne wyniki badania ankietowego FRP „Governance w szkolnictwie wyższym”
3. Kanony, rekomendacje oraz założenia fundamentalne dotyczące wybranych rozwiązań systemowych w Ustawie 2.0
4. Zestawienie uwag, komentarzy i propozycji Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP, w odniesieniu do projektów założeń do Ustawy 2.0 trzech zespołów MNiSW.....
5. Analiza porównawcza projektów założeń trzech zespołów MNiSW: zestawienie tabelaryczne z uwagami i komentarzami KSPSW KRASP.....
6. Uwagi końcowe.....
7. Bibliografia.....

Raport zawiera analizę porównawczą ogłoszonych w dniu 1 marca br. opracowań trzech zespołów MNiSW, wraz z uwagami i komentarzami (p.5), oraz przedstawienie kanonów, rekomendacji i założeń fundamentalnych w odniesieniu do kluczowych kwestii w pracach nad nową ustawą (p.3).

- Przedmiotem analizy porównawczej przeprowadzonej przez Zespół Redakcyjny Komisji, były jedynie opracowania główne sygnowane przez liderów trzech zespołów.
- Analizą objęte zostały treści przedstawionych założeń ideowych, a nie rozważane przez Zespoły uwarunkowania realizacyjne, wskaźniki i inne elementy procesu wdrażania zaproponowanych rozwiązań.
- Szczegółowe wyniki analizy przedstawione w p.5 zaprezentowano w formie zestawienia tabelarycznego strukturyzowanego tematycznie, opatrzonego uwagami, komentarzami i opiniami własnymi Komisji, która przedkłada także swoje propozycje rozwiązań dotyczące wybranych problemów.
- W osobnym rozdziale (p.4) prezentujemy wybór stwierdzeń i postulatów Komisji, zawartych w tabeli, odnoszących się do kluczowych obszarów przyszłej regulacji.

Raport zawiera wstępne wyniki badań ankietowych adresowanych do rektorów lub prorektorów uczelni członkowskich KRASP.

Badania te dotyczyły zagadnień określanych jako ***governance*** w szkolnictwie wyższym.

Zostały one przeprowadzone przez Fundację Rektorów Polskich w dwóch etapach:

- **W etapie I** w badaniu wzięli udział uczestnicy XVIII Szkoły FRP Zarządzania Strategicznego w szkolnictwie wyższym dla rektorów w liczbie ok. 30 (Giżycko, lipiec 2016 r.).
- **W etapie II** ankiety wypełnili liderzy uczelni szczebla rektorskiego z ponad 30 uczelni (luty–marzec 2017).

Kanony, rekomendacje oraz założenia fundamentalne dotyczące wybranych rozwiązań systemowych w Ustawie 2.0 – odwołanie do treści dwóch opracowań przyjętych przez KRASP: „Strategii rozwoju Szkolnictwa wyższego w 2010–2020. Projekt środowiskowy” (2009); oraz „Programu rozwoju szkolnictwa wyższego do 2020” (2015), a także do publikacji książkowej J. Woźnickiego pt. „Uczelnie akademickie jako instytucje życia publicznego” (2007)

Zakres obejmuje m.in.

- Rekomendacje o charakterze regulacyjnym
- Rekomendacje deregulacyjne o charakterze systemowym

Założenia fundamentalne. Stanowisko szczegółowe w kluczowych kwestiach:

- Ustrój uczelni
- Tworzenie uczelni i jej znoszenie:
- Minister
- Ustawa
- Statut
- Autonomia uczelni
- Odpowiedzialność uczelni
- Organy
- Senat
- Dodatkowy organ obejmujący interesariuszy zewnętrznych:
- Rektor
- Sposób powoływania rektora
- Habilitacja

Zestawienie uwag, komentarzy i propozycji KSPSW KRASP, w odniesieniu do projektów założeń do Ustawy 2.0 trzech zespołów MNISW:

- System szkolnictwa wyższego. Kompetencję ministra. Autonomia
- Ustrój uczelni
- Kształcenie, studenci, doktoranci
- Nauczycieli akademicki. Kariera naukowa
- Finansowanie

**Analiza porównawcza projektów założeń trzech zespołów MNISW:
zestawienie tabelaryczne z uwagami i komentarzami KSPSW KRASP**

Raport dostępny na stronie:

http://www.krasp.org.pl/pl/komunikaty/raport_kspsw

oraz

https://frp.org.pl/images/pliki/Raport_KSPSW_nr_1_24-03-2017.pdf

W dokumencie pt. *Zadania przewidziane do zrealizowania przez Komisję ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego (KSPSW) KRASP w kadencji 2016–2020*, przyjętym przez Zgromadzenie Plenarne KRASP w dniu 17 listopada 2016 r, wśród zadań Komisji wskazano potrzebę opracowania m.in. własnych propozycji tekstu wybranych regulacji o strategicznym znaczeniu, do projektu nowej Ustawy 2.0, wraz z uzasadnieniem merytorycznym brzmienia wnioskowanych przepisów.

Zadanie to zostało zrealizowane w postaci **Raportu nr 2**, którego projekt został poddany konsultacjom.

Projekt Raportu nr 2
Komisji ds. Strategicznych Problemów
Szkolnictwa Wyższego
Projekt z dnia 31.05.2017

WSTĘPNE PROPOZYCJE DO USTAWY 2.0: USTRÓJ UCZELNI

Praca zbiorowa pod redakcją
Jerzego Woźnickiego

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
2. Proponowany zmieniony układ treści nowej ustawy, w odniesieniu do zakresu regulacji z Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym z 2005 r. z późniejszymi zmianami.....	6
3. Nowe elementy w treści zaproponowanego Działu III „Ustrój uczelni”	8
4. Wstępne propozycje nowej redakcji Działu III Ustawy 2.0 ¹	10
5. Uwagi końcowe	27
 Dodatek: Materiały robocze Komisji określające zakres wstępnie planowanych prac jej Zespołu Roboczego pt. „Zestawienie tabelaryczne kwalifikujące do wybranych grup poszczególne artykuły Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym z 2005 r. z późniejszymi zmianami”	 28

Projekt Raportu nr 2 został opracowany przez Zespół Redakcyjny Komisji i pozytywnie zaopiniowany po dyskusji i szczegółowej analizie, przez Zespół Konsultantów na posiedzeniu Komisji w dniu 31 maja 2017 r. z udziałem Przewodniczącego KRASP, JM Rektora Politechniki Warszawskiej prof., Jana Szmidta oraz gościa Komisji JM Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Tadeusza Kuczyńskiego.

Najważniejszą częścią Projektu Raportu nr 2 jest propozycja, w formie w pełni zredagowanej, jednego z działów projektu Ustawy 2.0 jako intencji KSPSW, nowej Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, wraz ze wnioskowaną przez Komisję zmianą układu jej treści.

Dla ułatwienia adresatom i czytelnikom Projektu Raportu nr 2, w p.3 przedstawiono streszczenie najważniejszych, proponowanych przez Komisję nowych rozwiązań legislacyjnych dotyczących przede wszystkim organów uczelni.

Opracowany przez Zespół Redakcyjny tekst wstępnie proponowanego brzmienia przepisów nowej ustawy obejmuje uznawany za jeden z kluczowych, **Dział III pt. Ustrój uczelni**, z rozdziałami poświęconymi statutowi, organom, organizacji i jednostkom międzyuczelnianym (p.4 Raportu nr 2).

W zaproponowanym przez Komisję Dziale pt. Ustrój, wykorzystano teksty części aktualnie obowiązujących regulacji (Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, tekst jednolity). Zespół jest bowiem przekonany, że nowa ustawa może, a nawet powinna zawierać powtórzenie napisanych w sposób nie budzącej wątpliwości, wybranych fragmentów ustawy – swej poprzedniczki, które dobrze sprawdziły się w praktyce w minionych latach.

22

Proponowany zmieniony układ treści nowej ustawy, w odniesieniu do zakresu regulacji z ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* z 2005 r. z późniejszymi zmianami:

DZIAŁ I	System szkolnictwa wyższego
DZIAŁ II	Organy przedstawicielskie środowiska akademickiego w systemie szkolnictwa wyższego
DZIAŁ III	Ustrój uczelni
DZIAŁ IV	Mienie i finanse uczelni
DZIAŁ V	Studenci, studia i inne formy kształcenia
DZIAŁ VI	Doktoranci i studia doktoranckie
DZIAŁ VII	Ocena jakości kształcenia i akredytacja
DZIAŁ VIII	Pracownicy uczelni
DZIAŁ IX	Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni
DZIAŁ X	Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

NOWE ELEMENTY W TREŚCI ZAPROPONOWANEGO DZIAŁU III „USTRÓJ UCZELNI”

Rozdział 1

W Rozdziale 1 zebrano i przedstawiono wspólnie (w jednym artykule) zasadnicze delegacje do statutu uczelni, przenosząc do statutu delegacje i regulacje usunięte z innych działów i rozdziałów ustawy, z jednoczesnym odwołaniem się do zasady domniemania kompetencji regulacyjnych statutu.

Artykuł w brzmieniu „Sprawy związane z funkcjonowaniem uczelni nieuregulowane w ustawie określa statut uczelni (...)” [Art.17] powinien zostać umieszczony w Dziale I nowej ustawy, jak to ma miejsce w aktualnie obowiązującej ustawie.

Rozdział 2

W Rozdziale 2 przedstawiono koncepcję organów uczelni, a w tym ich rodzaje, skład i kompetencje.

1. Kompetencje senatu przedstawiono wspólnie w jednym artykule, ze spełnieniem warunku zwiększenia kompetencji rektora.
2. Wprowadzono zasadę, że strategię rozwoju uczelni senat uchwala wraz z określeniem środków na jej wdrażanie z ewentualnym wskazaniem funduszu rozwoju jako ich źródła.

3. Zwiększono zakres kompetencji rektora, a w tym zaproponowano:

- przeniesienie decyzji w sprawie liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych na dany rok akademicki z kompetencji senatu do zakresu uprawnień rektora;
- explicite przyznanie rektorowi prawa do dysponowania finansami uczelni;
- przyznanie rektorowi prawa do kształtowania struktury uczelni z uwzględnieniem rodzajów jednostek, na warunkach i w trybie wskazanych w statucie (statut nie określałby struktury uczelni);
- przekazanie rektorowi kompetencji do powoływania, odwoływania prorektorów i określenia zakresu ich obowiązków (w uczelni w której statut przewiduje istnienie podstawowych jednostek organizacyjnych analogiczne kompetencje ma kierownik tej jednostki w odniesieniu do powoływania swoich zastępców o ile statut tak stanowi);

- przyznanie rektorowi wyłącznego prawa do przedstawienia kandydatów na kierownika jednostki podstawowej w uczelniach, w których takie jednostki działają;
- powierzanie rektorowi uprawnienia do określania organizacji potwierdzania efektów uczenia się;
- wprowadzenie regulacji, że rektor decyduje w sprawach zatrudniania i zwalniania pracowników uczelni na zasadach określonych w ustawie, ale działając w określonym przez siebie trybie.

4. Zaproponowano zmiany dotyczące składu i kompetencji konwentu, który zyskuje umocowanie ustawowe organu kolegialnego uczelni o charakterze obligatoryjnym, liczącego 5–9 członków, wybieranego przez senat, z nie mniej niż połową członków (w tym przewodniczącym) z grona osób nie zatrudnionych w uczelni, z kompetencjami:
 - stanowiącymi i wyłącznymi w sprawie poszukiwania, znalezienia i zgłoszenia kandydatów na rektora (co najmniej dwóch),
 - opiniodawczymi w odniesieniu do wybranych dokumentów uczelni o kluczowym znaczeniu.

Wprowadzono ustawowe ograniczenia i wymogi kompetencyjne dotyczące biernego prawa wyborczego do konwentu tak aby zmniejszyć ryzyko upolitycznienia tego organu.

5. Utrzymano zasadę dokonywania wyboru rektora przez uczelniane kolegium elektorów (spośród kandydatów wskazanych przez konwent).
6. Zaproponowano uregulowanie w statucie spraw związanych z działaniem podstawowej jednostki organizacyjnej, bez określania jej nazwy i charakteru, włączając w to możliwość działania uczelni bez wskazania jednostek podstawowych.

Rozdział 3

W Rozdziale 3 wprowadzono zasadę, że jednostki organizacyjne uczelni, w tym jednostki podstawowe i zamiejscowe, jeżeli statut przewiduje ich istnienie, tworzy, przekształca i likwiduje rektor po zasięgnięciu opinii senatu.

Rozdział 4

W Rozdziale 4 rozszerzono zadania związku uczelni o możliwości realizowania wybranych podstawowych zadań uczelni, określonych w decyzji ministra o utworzeniu danego związku uczelni.

Art. 9. 1. [Art. 63]

1. Skład konwentu uczelni publicznej oraz tryb jego wyboru określa statut.
2. Członków konwentu w liczbie od 5 do 9 w tym przewodniczącego wybiera na kolejną kadencję organów uczelni senat bezwzględną większością głosów, z zastrzeżeniem ust.7–8. Co najmniej połowę członków konwentu, w tym przewodniczącego wybiera się spośród osób nie będących pracownikami danej uczelni.

3. Członkiem konwentu uczelni publicznej może zostać osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra, spełniająca co najmniej jedno z następujących wymagań kwalifikacyjnych:
- posiada doświadczenie w zarządzaniu uczelnią lub jej podstawową jednostką organizacyjną;
 - posiada doświadczenie we współpracy z uczelniami w zakresie realizacji jej misji i wykazuje się znajomością uwarunkowań działania uczelni;
 - jest ekspertem w sprawach zarządzania systemem szkolnictwa wyższego i nauki lub polityki proinnowacyjnej, legitymującym się dorobkiem naukowym lub zawodowym w tym zakresie;
 - wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawnych lub ekonomicznych warunków funkcjonowania uczelni, potwierdzonym w praktyce zawodowej;
 - jest uznanym specjalistą w zakresie dyscyplin lub kierunków studiów związanych z typem uczelni, legitymującym się udokumentowanymi osiągnięciami.

4. Członkiem konwentu uczelni publicznej nie może być:
- poseł, senator lub poseł do Parlamentu Europejskiego;
 - wojewoda i jego zastępcy;
 - organy jednoosobowe jednostek samorządu terytorialnego oraz ich zastępcy
 - minister, sekretarz stanu lub podsekretarz stanu;
 - osoba pełniąca funkcję w organach partii politycznej;
 - osoba pełniąca funkcję organu jednoosobowego lub będąca członkiem innych organów kolegialnych uczelni;
 - kanclerz i zastępcy kanclerza.
5. Kandydatem do konwentu nie może być osoba pełniąca funkcję organu jednoosobowego lub będąca członkiem innych organów kolegialnych uczelni w kadencji poprzedzającej kadencję wybranego konwentu.

6. Wysokość wynagrodzeń członków konwentu ustala senat. Wysokość wynagrodzenia nie może być niższa niż 0,5 i wyższa niż 1,5 przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.
7. Skład konwentu uczelni wojskowej określa Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, uwzględniając zadania uczelni jako jednostki wojskowej.
8. Skład konwentu uczelni służb państwowych określa minister właściwy do spraw wewnętrznych w drodze rozporządzenia, uwzględniając zadania uczelni jako jednostki właściwej służby państwowej.

Art. 10. [Art. 64]

Do kompetencji konwentu należy:

- 1) przedstawienie uczelnianemu kolegium elektorów co najmniej 2 kandydatów na stanowisko rektora wyłonionych w trybie postępowania poszukiwawczego określonego w statucie;
- 2) opiniowanie misji i strategii rozwoju uczelni;
- 3) opiniowanie planu rzeczowo–finansowego uczelni i jego wykonania;
- 4) opiniowanie rocznych sprawozdań rektora z działalności uczelni

Komisja ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego, zgodnie ze swą misją kontynuuje swe prace. Na kolejnym jej lipcowym posiedzeniu poddany zostanie ocenie Zespołu Konsultantów zbiór niektórych innych rozdziałów przyszłej ustawy, których teksty zostaną opracowane i zaproponowane przez Zespół Redakcyjny Komisji.

Członkowie Komisji z satysfakcją przyjęli pozytywną ocenę Raportu nr 1. Sygnały w tej sprawie napłynęły zarówno z Ministerstwa jak i od rektorów uczelni członkowskich KRASP oraz ekspertów, w tym członków RGNiSW.

Składamy podziękowanie wszystkim osobom, których uwagi przyczyniają do podniesienia jakości rezultatów naszych prac.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!